חוברת תרגול

איפה השקל שלי? – חינוך פיננסי לכיתה ט'

מסלול: כיתה ט' עולים חדשים

יצרה: רוית ראש בן ישי

שם: _____ כיתה: _____

איך עובדים עם החוברת?

- קוראים את דף התזכורת.
- שלב א' – מזהים ומתאימים · שלב ב' – מבינים ובוחרים · שלב ג' – מיישמים וכותבים.
- חזרה מסכמת ו־ בדיקה עצמית בסוף.
- רוצים עוד? המשחקים באתר: eifo-hashekel-sheli.sites.tab.bot

מילון המילים החשובות

	מילה	פירוש	כתבו את המילה	בשפה שלי
	תקציב	תוכנית: כמה כסף נכנס וכמה יוצא		
	הכנסה	כסף שמקבלים		
	הוצאה	כסף שמשלמים		
	צורך	משהו שחייבים		
	רצון	משהו שרוצים, לא חייבים		
	אינפלציה	המחירים עולים, הכסף קונה פחות		
	כוח קנייה	כמה דברים אפשר לקנות בסכום כסף		
	עמלה	תשלום קטן לבנק על שירות		
	ריבית	כסף נוסף שמקבלים על חיסכון או משלמים על הלוואה		
	ריבית דריבית	ריבית גם על הריבית – כמו כדור שלג		
	שכר מינימום	הכי מעט כסף לשעה שמותר לשלם		
	תלוש שכר	דף שמראה כמה הרווחתם ומה ירד		
	ברוטו	השכר לפני הורדות		
	נטו	הכסף שנכנס לחשבון בפועל		
	פישינג	הודעה מזויפת שמנסה לגנוב פרטים		
	טענה	מה אני חושבת או חושב		
	נימוק	למה אני חושב או חושבת כך		

תזכורת – מה למדנו?

פרק 1: צרכנות מודעת וקבלת החלטות

- אוטומטית, רגשית, פועלת בשנייה
- שקולה, משווה, בודקת נתונים
- "קנה עכשיו" בלחיצה, קנייה בגלל מבצע מפתיע
- השוואת מחירים בשלוש חנויות, קריאת חוות דעת
- כשאחד המצבים האלה חזק, היכולת לעצור ולשקול נחלשת. HALT אינו אבחון – הוא כלי לעצירה ולהתבוננות.

פרק 2: עולם הכסף והבנקאות

- למה פיסת נייר או מספר במסך שווים משהו? בפרק הזה נגלה שכסף הוא בעצם אמון , נבין מה זו אינפלציה ונכיר את אמצעי התשלום שלנו.
- משלמים בו על מוצרים ושירותים
- משווים מחירים ("20₪ מול 35₪")
- אפשר לחסוך אותו ולהשתמש בו בהמשך
- על השטרות בישראל מופיעים משוררות ומשוררים: רחל המשוררת (20₪), שאול טשרניחובסקי (50₪), לאה גולדברג (100₪) ונתן אלתרמן (200₪). שטר מספר מי אנחנו ומה חשוב לנו.

פרק 3: שוק העבודה בעולם משתנה

- העבודה הראשונה היא צעד מרגש – ויש לה כללים שנועדו להגן עליכן ועליכם. בפרק הזה נלמד מה מגיע לנוער עובד, איך קוראים תלוש שכר ואיך מבקשים תיקון בלי לשרוף גשרים.
- גיל מינימלי ואישור עבודה לפי הכללים (בדרך כלל מגיל 15; בחופשות אפשר מגיל 14).
- מה השכר לשעה? האם הוא לפחות שכר המינימום לנוער לפי הגיל?
- כמה שעות, אילו ימים, עד איזו שעה בערב?
- האם ההתלמדות (משמרת ניסיון) בתשלום? כן – היא זמן עבודה.

פרק 4: חיסכון, ריבית ודחיית סיפוק

- למה 100₪ היום שווים יותר מ־100₪ בעוד שנה? בפרק הזה נגלה את הכוח של הזמן, של הריבית ושל ההחלטה לחכות.
- בריבית פשוטה מקבלים ריבית רק על הסכום ההתחלתי (הקרן).
- 4% מ־2,000 = 80₪ בשנה × 3 = 240₪ 2,240₪.
- בריבית דריבית מקבלים ריבית גם על הריבית שכבר הצטברה – כמו כדור שלג שמתגלגל וגדל.
- 500 550 605 .

סימולטור תקציב – מתכננים חודש

- מה עושים עם כסף שנכנס? כאן מתכננים חודש אמיתי: מכניסים הכנסות, מחלקים הוצאות לצרכים ולרצונות, קובעים מטרת חיסכון – ומקבלים משוב מיידי.
- תחבורה (צורך)
- אוכל בחוץ (רצון)
- בילויים (רצון)
- לנועה הכנסה של 600₪ בחודש. היא רוצה אוזניות ב־450₪ בעוד 3 חודשים. כמה עליה לחסוך בכל חודש? (150₪)

פטנדס – כותבים טיעון

- מה הופך טיעון לחזק? מבנה! פטנדס היא אסטרטגיה לכתיבה טיעונית: חמש אותיות, חמישה חלקים, טיעון אחד מסודר ומשכנע.
- "בשנים האחרונות...", "השאלה אם... מעסיקה רבים"
- "לדעתי...", "אני סבורה ש...", "עמדתי היא ש..."
- "הסיבה לכך היא...", "משום ש...", "ראשית..."
- "לדוגמה...", "כך למשל...", "אפשר לראות זאת ב..."

שלב א' – מזהים ומתאימים

תרגיל 1: התאמה: מושגי כסף ובנקאות

כתבו ליד כל פריט את האות של בן הזוג המתאים.

פריט	האות	בן הזוג
1. אינפלציה	____	א. מטבע רשמי דיגיטלי – אם יונפק
2. כוח קנייה	____	ב. אפשר לחסוך את הכסף לעתיד
3. כרטיס חיוב מיידי	____	ג. כמה מוצרים אפשר לקנות בסכום כסף
4. כרטיס אשראי	____	ד. עלייה מתמשכת ברמת המחירים הכללית
5. עמלה	____	ה. הכסף יורד מהחשבון מיד
6. אמון קולקטיבי	____	ו. כולם מאמינים שהכסף יתקבל
7. סחר חליפין	____	ז. תשלום לבנק על שירות
8. מדד המחירים	____	ח. החיוב נדחה לסוף החודש
9. שקל דיגיטלי	____	ט. החלפת מוצר במוצר בלי כסף
10. שומר ערך	____	י. מחיר של סל קבוע של מוצרים ושירותים

תרגיל 2: מיון: תקין או לא תקין בעבודה?

מיינו את המילים ממאגר המילים לטבלה.

מאגר מילים: המעסיק משתתף בהוצאות הנסיעה · השכר לשעה לפחות שכר המינימום לפי הגיל · אין תלוש, רק מזומן ביד · הטיפ במסעדה מופיע בתלוש · שכר נמוך משכר המינימום כי "זו עבודה ראשונה" · שומרים יומן שעות משלנו · מבקשים לעבוד שעות נוספות בלי תשלום · 7 שעות משמרת בלי הפסקה בגלל עומס · מקבלים תלוש שכר כל חודש · המעסיק לוקח לעצמו את הטיפים במסעדה · משלמים על משמרת התלמדות · בן 16 שעבד 7 שעות קיבל 45 דקות הפסקה · "התלמדות לא משלמים, ככה סיכמנו" · מורידים את דמי הנסיעה מהשכר לשעה

תקין	לא תקין

תרגיל 3: פטנדס: טענה, נימוק או דוגמה?

מיינו את המילים ממאגר המילים לטבלה.

מאגר מילים: הסיבה לכך היא שפרסומות משפיעות על ילדים יותר · משום שעבודה מלמדת אחריות · לדוגמה, יעל חסכה ₪50 בחודש וקנתה אופניים · עמדתי היא שאסור לפרסם לילדים ברשתות · כי במזומן רואים כמה כסף נשאר · כך למשל, דנה רשמה הוצאות וגילתה כמה הוציאה על משלוחים · כך למשל, אחי עבד בקיץ ולמד לנהל זמן · כי חיסכון נותן ביטחון לעתיד · כדאי לשלם במזומן בגיל צעיר · אני סבורה שבני נוער צריכים לעבוד בחופש · למשל, אחרי פרסומת הילדים ביקשו את אותו משחק · לדוגמה, כשמשלמים במזומן הארנק מתרוקן מול העיניים · אני חושב שכל תלמיד צריך תקציב · מפני שתקציב עוזר להגיע למטרות · לדעתי, כדאי לחסוך כל חודש

טענה	נימוק	דוגמה

שלב ב' – מבינים ובוחרים

תרגיל 4: חידון: צרכנית נבונה, צרכן נבון

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. באיזו מערכת חשיבה פועלים כשלוחצים "קנה עכשיו" בלי לחשוב?

א. מערכת 1 – מהירה ב. באף אחת ג. מערכת 2 – איטית ד. בשתיהן באותה מידה

2. מה מסמלת האות H בכלי HALT?

א. רעבים ב. ממהרים ג. בבית ד. שמחים

3. "מחיר קודם ₪799, היום ₪459". מה הכי חשוב לבדוק?

א. כמה זמן נשאר למבצע ב. מה צבע השלט ג. מה המחיר בחנויות אחרות

ד. כמה אנשים כבר קנו

4. מה אומר כלל 24 השעות?

א. משלמים תוך 24 שעות ב. מחזירים כל מוצר אחרי יום

ג. מחכים יממה לפני קנייה לא מתוכננת ד. קונים רק בשעות היום

5. "נותרו רק 2 יחידות!" – איזה תרגיל שיווקי זה?

א. תוספת מסומנת מראש ב. יצירת תחושת מחסור ג. הוכחה חברתית

ד. השוואת מחירים

6. איזה משפט הוא ראיה (ולא פרשנות)?

א. הצבע האדום נועד להלחיץ ב. החטיפים היו ליד הקופה

ג. החנות רוצה שאקנה בלי לחשוב ד. המוזיקה גורמת לקנות יותר

7. קניתם באתר ומתחרטים. מה עושים קודם?

א. לא עושים כלום, אין מה לעשות

ב. בודקים את תנאי הביטול ושולחים הודעת ביטול בכתב ג. כותבים ביקורת כועסת

ד. מחכים חודש

8. הודעה: "החשבון שלך ייחסם היום! שלחו את הקוד שקיבלתם". מה זה?

א. הודעה רגילה מהבנק ב. עדכון מערכת ג. מבצע ד. ניסיון פישינג

9. איך נכנסים בבטחה לאתר של עסק אחרי שקיבלתם הודעה חשודה?

א. מקלידים את הכתובת בעצמנו ב. עונים להודעה ג. מעבירים לחברים

ד. לוחצים על הקישור בהודעה

10. מה הכוונה ב"צריכה ראוותנית"?

א. קנייה כדי שיראו אותנו ב. קנייה של מוצרי יסוד ג. קנייה בתשלומים

ד. קנייה במבצע

11. מה השלב הראשון במפת ההחלטה?

א. לשלם ב. לספר לחברים ג. צורך או רצון? ד. לבחור חנות

12. "8,000 קונים מרוצים!" – איזה תרגיל זה?

א. הוכחה חברתית ב. מחיר עוגן ג. ברירת מחדל ד. מחסור

תרגיל 5: מסבירים במילים שלנו

לכל שאלה כתובה התשובה הנכונה. הסבירו במשפט אחד או שניים למה היא נכונה.

1. באיזו מערכת חשיבה פועלים כשלוחצים "קנה עכשיו" בלי לחשוב? התשובה: מערכת 1 – מהירה. למה?

2. מה מסמלת האות H בכלי HALT? התשובה: רעבים. למה?

3. "מחיר קודם ₪799, היום ₪459". מה הכי חשוב לבדוק? התשובה: מה המחיר בחנויות אחרות. למה?

4. מה אומר כלל 24 השעות? התשובה: מחכים יממה לפני קנייה לא מתוכננת. למה?

תרגיל 6: חידון: חיסכון וריבית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. ₪1,000 בריבית פשוטה של 5% לשנתיים. כמה יהיו?

א. ₪1,100 ב. ₪1,102.50 ג. ₪1,200 ד. ₪1,050

2. ₪1,000 בריבית דריבית של 5% לשנתיים. כמה יהיו?

א. ₪1,150 ב. ₪1,050 ג. ₪1,102.50 ד. ₪1,100

3. ₪2,000 בריבית פשוטה של 4% לשלוש שנים?

א. ₪2,400 ב. ₪2,080 ג. ₪2,240 ד. ₪2,250

4. ₪500 בריבית דריבית של 10% לשנתיים?

א. ₪550 ב. ₪600 ג. ₪610 ד. ₪605

5. מה ההבדל בין ריבית פשוטה לדריבית?

א. בדריבית אין קרן ב. בפשוטה מקבלים יותר תמיד

ג. בדריבית מקבלים ריבית גם על הריבית ד. אין הבדל

6. למה ₪100 היום שווים בדרך כלל יותר מ־₪100 בעוד שנה?

א. כי השטר ישן ב. הם שווים בדיוק אותו דבר ג. אפשר לחסוך אותם ולקבל ריבית

ד. כי מחר אין כסף

7. דנה התחילה לחסוך בגיל 15 ועומר בגיל 18, אותו סכום בחודש עד גיל 21. למי יהיה יותר?

א. אי אפשר לדעת ב. לשניהם אותו דבר ג. לעומר ד. לדנה

8. מה זו דחיית סיפוק?

א. לא לקנות אף פעם ב. לקנות הכול בהנחה ג. לבזבז מהר

ד. לוותר על משהו קטן עכשיו בשביל משהו גדול אחר כך

9. מטרה: אוזניות ב־₪450 בעוד 3 חודשים. כמה לחסוך בחודש?

א. ₪100 ב. ₪225 ג. ₪45 ד. ₪150

10. איזה טריק עוזר הכי הרבה לחסוך?

א. לחסוך מה שנשאר בסוף החודש ב. להעביר לחיסכון בתחילת החודש

ג. לשמור את המטרה בסוד מעצמנו ד. לא לרשום הוצאות

תרגיל 7: מסבירים במילים שלנו

לכל שאלה כתובה התשובה הנכונה. הסבירו במשפט אחד או שניים למה היא נכונה.

1. ₪1,000 בריבית פשוטה של 5% לשנתיים. כמה יהיו? התשובה: ₪1,100. למה?

2. ₪1,000 בריבית דריבית של 5% לשנתיים. כמה יהיו? התשובה: ₪1,102.50. למה?

3. ₪2,000 בריבית פשוטה של 4% לשלוש שנים? התשובה: ₪2,240. למה?

4. ₪500 בריבית דריבית של 10% לשנתיים? התשובה: ₪605. למה?

שלב ג' – מיישמים וכותבים

תרגיל 8: פטנדס: סדרו את הטיעון

כתבו בכל ריבוע את מספר השלב לפי הסדר הנכון.

1. האם כדאי לנהל תקציב בכיתה ט'?

☐	בני נוער רבים מקבלים היום דמי כיס ומחליטים לבד על הכסף שלהם.
☐	לדעתי, כדאי לנהל תקציב חודשי כבר בכיתה ט'.
☐	תקציב מראה לאן הכסף הולך ועוזר להגיע למטרות בלי לחץ.
☐	לדוגמה, תלמידה שרשמה הוצאות גילתה ₪120 בחודש על משלוחים והעבירה חלק לחיסכון.
☐	לכן ניהול תקציב הוא הרגל קטן שמביא חופש גדול.

2. האם לחכות 24 שעות לפני קנייה?

☐	לסיכום, יום אחד של המתנה חוסך כסף וחרטה.
☐	ההמתנה מרגיעה את הדחף ונותנת זמן להשוות מחירים.
☐	באתרי קניות מופיעות כל הזמן הודעות כמו "רק היום!".
☐	כך למשל, נער שחיכה יום גילה שאותו משחק נמכר בחנות אחרת בפחות.
☐	אני סבור שכדאי לחכות 24 שעות לפני קנייה לא מתוכננת.

3. האם צריך לשלם על משמרת התלמדות?

☐	בני נוער רבים מתחילים עבודה ראשונה במשמרת "ניסיון".
☐	לדעתי, חייבים לשלם על כל משמרת התלמדות.
☐	לדוגמה, מאיה עבדה 4 שעות התלמדות ועזרה ללקוחות כמו כל עובדת.
☐	לכן תשלום על התלמדות הוא זכות בסיסית ולא טובה.
☐	התלמדות היא זמן עבודה, והעובדים משקיעים בה זמן ומאמץ.

תרגיל 9: אתגרי כתיבה

בחרו לפחות שניים וכתבו תשובה מלאה.

1. כתבו כלל פעולה אישי אחד לקנייה בסופר והסבירו למה בחרתם בו.

2. נסחו מכתב צרכני קצר לעסק שחייב אתכם פעמיים.

3. סל עלה מ־1,000₪ ל־1,030₪. חשבו את שיעור האינפלציה והסבירו.

4. איזה ערך הייתם שמים על שטר חדש? למה?

5. כתבו מכתב דרישה מכבד בשם מאיה, שלא קיבלה תשלום על 4 שעות התלמדות.

6. חשבו: 1,000₪ בריבית דריבית של 5% לשלוש שנים. הראו את הדרך.

חזרה מסכמת

שאלות מכל הנושאים – בלי להציץ בחוברת!

1. הודעה: "החשבון שלך ייחסם היום! שלחו את הקוד שקיבלתם". מה זה?

א. מבצע ב. ניסיון פישינג ג. עדכון מערכת ד. הודעה רגילה מהבנק

2. איזה טריק עוזר הכי הרבה לחסוך?

א. לא לרשום הוצאות ב. להעביר לחיסכון בתחילת החודש

ג. לחסוך מה שנשאר בסוף החודש ד. לשמור את המטרה בסוד מעצמנו

3. ₪2,000 בריבית פשוטה של 4% לשלוש שנים?

א. ₪2,400 ב. ₪2,250 ג. ₪2,240 ד. ₪2,080

4. "מחיר קודם ₪799, היום ₪459". מה הכי חשוב לבדוק?

א. כמה אנשים כבר קנו ב. כמה זמן נשאר למבצע ג. מה המחיר בחנויות אחרות

ד. מה צבע השלט

5. "8,000 קונים מרוצים!" – איזה תרגיל זה?

א. הוכחה חברתית ב. ברירת מחדל ג. מחיר עוגן ד. מחסור

6. דנה התחילה לחסוך בגיל 15 ועומר בגיל 18, אותו סכום בחודש עד גיל 21. למי יהיה יותר?

א. אי אפשר לדעת ב. לשניהם אותו דבר ג. לעומר ד. לדנה

7. ₪1,000 בריבית דריבית של 5% לשנתיים. כמה יהיו?

א. ₪1,050 ב. ₪1,150 ג. ₪1,102.50 ד. ₪1,100

8. איך נכנסים בבטחה לאתר של עסק אחרי שקיבלתם הודעה חשודה?

א. מעבירים לחברים ב. מקלידים את הכתובת בעצמנו ג. עונים להודעה

ד. לוחצים על הקישור בהודעה

משפט משלי

כתבו משפט אחד שמשתמש בשני הפריטים יחד.

1. שקל דיגיטלי + מטבע רשמי דיגיטלי – אם יונפק

2. מדד המחירים + מחיר של סל קבוע של מוצרים ושירותים

3. אינפלציה + עלייה מתמשכת ברמת המחירים הכללית

4. עמלה + תשלום לבנק על שירות

בדיקה עצמית

סמנו בעמודה המתאימה:

נושא	אני יודע/ת	כמעט	צריך עוד תרגול
פרק 1: צרכנות מודעת וקבלת החלטות			
פרק 2: עולם הכסף והבנקאות			
פרק 3: שוק העבודה בעולם משתנה			
פרק 4: חיסכון, ריבית ודחיית סיפוק			
סימולטור תקציב – מתכננים חודש			
פטנדס – כותבים טיעון			

מה למדתי? מה עדיין קשה לי?

שלב א' – מזהים ומתאימים

תרגיל 1: התאמה: מושגי כסף ובנקאות

פריט	האות	בן הזוג
1. אינפלציה	ד	א. מטבע רשמי דיגיטלי – אם יונפק
2. כוח קנייה	ג	ב. אפשר לחסוך את הכסף לעתיד
3. כרטיס חיוב מיידי	ה	ג. כמה מוצרים אפשר לקנות בסכום כסף
4. כרטיס אשראי	ח	ד. עלייה מתמשכת ברמת המחירים הכללית
5. עמלה	ז	ה. הכסף יורד מהחשבון מיד
6. אמון קולקטיבי	ו	ו. כולם מאמינים שהכסף יתקבל
7. סחר חליפין	ט	ז. תשלום לבנק על שירות
8. מדד המחירים	י	ח. החיוב נדחה לסוף החודש
9. שקל דיגיטלי	א	ט. החלפת מוצר במוצר בלי כסף
10. שומר ערך	ב	י. מחיר של סל קבוע של מוצרים ושירותים

תרגיל 2: מיון: תקין או לא תקין בעבודה?

תקין	לא תקין
המעסיק משתתף בהוצאות הנסיעה	אין תלוש, רק מזומן ביד
השכר לשעה לפחות שכר המינימום לפי הגיל	שכר נמוך משכר המינימום כי "זו עבודה ראשונה"
הטיפ במסעדה מופיע בתלוש	מבקשים לעבוד שעות נוספות בלי תשלום
שומרים יומן שעות משלנו	7 שעות משמרת בלי הפסקה בגלל עומס
מקבלים תלוש שכר כל חודש	המעסיק לוקח לעצמו את הטיפים במסעדה
משלמים על משמרת התלמדות	"התלמדות לא משלמים, ככה סיכמנו"
בן 16 שעבד 7 שעות קיבל 45 דקות הפסקה	מורידים את דמי הנסיעה מהשכר לשעה

תרגיל 3: פטנדס: טענה, נימוק או דוגמה?

טענה	נימוק	דוגמה
עמדתי היא שאסור לפרסם לילדים ברשתות	הסיבה לכך היא שפרסומות משפיעות על ילדים יותר	לדוגמה, יעל חסכה ₪50 בחודש וקנתה אופניים
כדאי לשלם במזומן בגיל צעיר	משום שעבודה מלמדת אחריות	כך למשל, דנה רשמה הוצאות וגילתה כמה הוציאה על משלוחים
אני סבורה שבני נוער צריכים לעבוד בחופש	כי במזומן רואים כמה כסף נשאר	כך למשל, אחי עבד בקיץ ולמד לנהל זמן
אני חושב שכל תלמיד צריך תקציב	כי חיסכון נותן ביטחון לעתיד	למשל, אחרי פרסומת הילדים ביקשו את אותו משחק

לדעתי, כדאי לחסוך כל חודש	מפני שתקציב עוזר להגיע למטרות	לדוגמה, כשמשלמים במזומן הארנק מתרוקן מול העיניים

שלב ב' – מבינים ובוחרים

תרגיל 4: חידון: צרכנית נבונה, צרכן נבון

1. באיזו מערכת חשיבה פועלים כשלוחצים "קנה עכשיו" בלי לחשוב?

א. מערכת 1 – מהירה

2. מה מסמלת האות H בכלי HALT?

א. רעבים

3. "מחיר קודם ₪799, היום ₪459". מה הכי חשוב לבדוק?

ג. מה המחיר בחנויות אחרות

4. מה אומר כלל 24 השעות?

ג. מחכים יממה לפני קנייה לא מתוכננת

5. "נותרו רק 2 יחידות!" – איזה תרגיל שיווקי זה?

ב. יצירת תחושת מחסור

6. איזה משפט הוא ראיה (ולא פרשנות)?

ב. החטיפים היו ליד הקופה

7. קניתם באתר ומתחרטים. מה עושים קודם?

ב. בודקים את תנאי הביטול ושולחים הודעת ביטול בכתב

8. הודעה: "החשבון שלך ייחסם היום! שלחו את הקוד שקיבלתם". מה זה?

ד. ניסיון פישינג

9. איך נכנסים בבטחה לאתר של עסק אחרי שקיבלתם הודעה חשודה?

א. מקלידים את הכתובת בעצמנו

10. מה הכוונה ב"צריכה ראוותנית"?

א. קנייה כדי שיראו אותנו

11. מה השלב הראשון במפת ההחלטה?

ג. צורך או רצון?

12. "8,000 קונים מרוצים!" – איזה תרגיל זה?

א. הוכחה חברתית

תרגיל 5: מסבירים במילים שלנו

1. באיזו מערכת חשיבה פועלים כשלוחצים "קנה עכשיו" בלי לחשוב? התשובה: מערכת 1 – מהירה. למה?

תגובה אוטומטית ומהירה – מערכת 1.

2. מה מסמלת האות H בכלי HALT? התשובה: רעבים. למה?

H – רעבים: כשאנחנו רעבים קשה יותר לעצור ולשקול.

3. "מחיר קודם 799₪, היום 459₪". מה הכי חשוב לבדוק? התשובה: מה המחיר בחנויות אחרות. למה?

799₪ הוא מחיר עוגן; משווים למחירי השוק.

4. מה אומר כלל 24 השעות? התשובה: מחכים יממה לפני קנייה לא מתוכננת. למה?

מחכים 24 שעות ובודקים שוב אם עדיין רוצים.

תרגיל 6: חידון: חיסכון וריבית

1. 1,000₪ בריבית פשוטה של 5% לשנתיים. כמה יהיו?

א. 1,100₪

2. 1,000₪ בריבית דריבית של 5% לשנתיים. כמה יהיו?

ג. 1,102.50₪

3. 2,000₪ בריבית פשוטה של 4% לשלוש שנים?

ג. 2,240₪

4. 500₪ בריבית דריבית של 10% לשנתיים?

ד. 605₪

5. מה ההבדל בין ריבית פשוטה לדריבית?

ג. בדריבית מקבלים ריבית גם על הריבית

6. למה 100₪ היום שווים בדרך כלל יותר מ־100₪ בעוד שנה?

ג. אפשר לחסוך אותם ולקבל ריבית

7. דנה התחילה לחסוך בגיל 15 ועומר בגיל 18, אותו סכום בחודש עד גיל 21. למי יהיה יותר?

ד. לדנה

8. מה זו דחיית סיפוק?

ד. לוותר על משהו קטן עכשיו בשביל משהו גדול אחר כך

9. מטרה: אוזניות ב־450₪ בעוד 3 חודשים. כמה לחסוך בחודש?

ד. 150₪

10. איזה טריק עוזר הכי הרבה לחסוך?

ב. להעביר לחיסכון בתחילת החודש

תרגיל 7: מסבירים במילים שלנו

1. 1,000₪ בריבית פשוטה של 5% לשנתיים. כמה יהיו? התשובה: 1,100₪. למה?

1,000 + 50 + 50 = 1,100.

2. 1,000₪ בריבית דריבית של 5% לשנתיים. כמה יהיו? התשובה: 1,102.50₪. למה?

1,050 × 1.05 = 1,102.50.

3. 2,000₪ בריבית פשוטה של 4% לשלוש שנים? התשובה: 2,240₪. למה?

80 × 3 = 240 2,240.

4. 500₪ בריבית דריבית של 10% לשנתיים? התשובה: 605₪. למה?

550 × 1.1 = 605.

שלב ג' – מיישמים וכותבים

תרגיל 8: פטנדס: סדרו את הטיעון

1. האם כדאי לנהל תקציב בכיתה ט'?

1	בני נוער רבים מקבלים היום דמי כיס ומחליטים לבד על הכסף שלהם.
2	לדעתי, כדאי לנהל תקציב חודשי כבר בכיתה ט'.
3	תקציב מראה לאן הכסף הולך ועוזר להגיע למטרות בלי לחץ.
4	לדוגמה, תלמידה שרשמה הוצאות גילתה ₪120 בחודש על משלוחים והעבירה חלק לחיסכון.
5	לכן ניהול תקציב הוא הרגל קטן שמביא חופש גדול.

2. האם לחכות 24 שעות לפני קנייה?

5	לסיכום, יום אחד של המתנה חוסך כסף וחרטה.
3	ההמתנה מרגיעה את הדחף ונותנת זמן להשוות מחירים.
1	באתרי קניות מופיעות כל הזמן הודעות כמו "רק היום!".
4	כך למשל, נער שחיכה יום גילה שאותו משחק נמכר בחנות אחרת בפחות.
2	אני סבור שכדאי לחכות 24 שעות לפני קנייה לא מתוכננת.

3. האם צריך לשלם על משמרת התלמדות?

1	בני נוער רבים מתחילים עבודה ראשונה במשמרת "ניסיון".
2	לדעתי, חייבים לשלם על כל משמרת התלמדות.
4	לדוגמה, מאיה עבדה 4 שעות התלמדות ועזרה ללקוחות כמו כל עובדת.
5	לכן תשלום על התלמדות הוא זכות בסיסית ולא טובה.
3	התלמדות היא זמן עבודה, והעובדים משקיעים בה זמן ומאמץ.

תרגיל 9: אתגרי כתיבה

1. כתבו כלל פעולה אישי אחד לקנייה בסופר והסבירו למה בחרתם בו.

תשובה אישית – בודקים נימוק ודוגמה.

2. נסחו מכתב צרכני קצר לעסק שחייב אתכם פעמיים.

תשובה אישית – בודקים נימוק ודוגמה.

3. סל עלה מ־₪1,000 ל־₪1,030. חשבו את שיעור האינפלציה והסבירו.

תשובה אישית – בודקים נימוק ודוגמה.

4. איזה ערך הייתם שמים על שטר חדש? למה?

תשובה אישית – בודקים נימוק ודוגמה.

5. כתבו מכתב דרישה מכבד בשם מאיה, שלא קיבלה תשלום על 4 שעות התלמדות.

תשובה אישית – בודקים נימוק ודוגמה.

6. חשבו: ₪1,000 בריבית דריבית של 5% לשלוש שנים. הראו את הדרך.

תשובה אישית – בודקים נימוק ודוגמה.

חזרה מסכמת

1. הודעה: "החשבון שלך ייחסם היום! שלחו את הקוד שקיבלתם". מה זה?

ב. ניסיון פישינג

2. איזה טריק עוזר הכי הרבה לחסוך?

ב. להעביר לחיסכון בתחילת החודש

3. ₪2,000 בריבית פשוטה של 4% לשלוש שנים?

ג. ₪2,240

4. "מחיר קודם ₪799, היום ₪459". מה הכי חשוב לבדוק?

ג. מה המחיר בחנויות אחרות

5. "8,000 קונים מרוצים!" – איזה תרגיל זה?

א. הוכחה חברתית

6. דנה התחילה לחסוך בגיל 15 ועומר בגיל 18, אותו סכום בחודש עד גיל 21. למי יהיה יותר?

ד. לדנה

7. ₪1,000 בריבית דריבית של 5% לשנתיים. כמה יהיו?

ג. ₪1,102.50

8. איך נכנסים בבטחה לאתר של עסק אחרי שקיבלתם הודעה חשודה?

ב. מקלידים את הכתובת בעצמנו

משפט משלי

1. שקל דיגיטלי + מטבע רשמי דיגיטלי – אם יונפק

תשובה אישית – בודקים נימוק ודוגמה.

2. מדד המחירים + מחיר של סל קבוע של מוצרים ושירותים

תשובה אישית – בודקים נימוק ודוגמה.

3. אינפלציה + עלייה מתמשכת ברמת המחירים הכללית

תשובה אישית – בודקים נימוק ודוגמה.

4. עמלה + תשלום לבנק על שירות

תשובה אישית – בודקים נימוק ודוגמה.